

[Bjørn Poulsen]

som det sker andre steder – Vesttyskland er et af de bedste eksempler. Når man ser lidt rundt i folketingssalen på de politiske partier, kunne man også begynde at ønske sig, hvilken pro-centsats man ville have her i landet for at holde forskellige partier ude. En 4 pct.-regel ville ikke betyde så forfærdelig meget, men kom man op på 5 pct., ville det begynde at hjælpe, og nåede vi op på 6 pct., var Folketingets problemer jo løst – så slap vi pludselig af med De Radikale. Men man kunne godt tro, at det var den slags ting, der lå bag argumentationen fra de parti-ers side, der er tilhængere af en spærreregul.

Jeg vil gerne sige til dem, der har henvist til behandlingen i foråret, dengang man arbejdede med en ændring af valgloven, at der heller ikke ved andenbehandlingen blev argumenteret et eneste ord angående de ændringsforslag, SF stillede, og jeg kunne godt tænke mig at få at vide, hvor mange år vi egentlig skal tilbage for at kunne se nogle argumenter fra tilhængerne af disse spærreregler for, hvorfor de i det hele taget skal være der.

Hr. Sønderby var inde på, at det måske var det omvendte, vi skulle diskutere. Det har jeg været lidt inde på, og jeg håber ikke, det er de argumenter, som jeg pegede på kunne ligge til grund for den opfattelse, der lå bag hr. Sønderbys indlæg.

Men jeg synes, der er én ting, man helt har glemt, og det er stemmespild. Jeg har i hvert fald dér, hvor jeg kommer fra, både under den og tidligere valgkampe hørt et meget fremtrædende medlem af Folketinget tale meget om stemmespild, og jeg tror, der er mange steder, hvor man bruger ordet stemmespild alt det, man overhovedet kan, uanset om man ligger i den ene eller den anden side af det politiske spektrum.

Jeg synes, at fjernelsen af den slags efter min bedste overbevisning udemokratiske regler må være et af de højeste mål, man må have i et demokrati, og det er derfor, vi fremsætter et forslag som dette.

Vi har også i bemærkningerne skrevet, at der findes andre måder at tackle problemet på, hvis dette ikke går igennem, og det vil vi om nødvendigt komme tilbage til på et senere tidspunkt.

Jeg tror, at man ved at gennemføre et forslag om at fjerne spærrereglen ville få det meget nemmere i Folketinget, for skulle der blive fler-

tal for andre måder, f.eks. forskellige former for valgforbund og lign. – og man kan jo ikke altid forudsige, hvad et Folketing laver – kan den danske valglov godt blive meget besværlig.

Derfor vil jeg henstille, at man sætter sig ned og tænker over dette forslag endnu en gang og ikke mindst tænker dybt, for jeg synes ikke ligefrem, argumenterne har tydet på, at der er tænkt særlig meget over dette, og at man så når frem til en anden indstilling, når forslaget kommer i salen igen.

Til sidst vil jeg kun sige, at valgloven i et demokrati er alfa og omega for, at demokratiet kommer til at virke, og en udemokratisk valglov kan godt svække denne virkning. Det er vores budskab i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om ændring af bistandsloven. (Ændring i reglerne om kontanthjælp, plejehjemsophold m.v.)

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 18/11 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Graversen (S):

Efter socialministerens udsagn i den skriftlige fremsættelse drejer dette lovforslag sig om visse justeringer i bistandsloven, som den har været gældende siden 1. juli i år.

[Graversen]

Socialdemokratiet er naturligvis altid positivt over for justeringer, dersom en lov viser sig ikke at virke helt efter hensigten, men vi har svært ved at se, at dette skulle være den egentlige motivering for dette lovforslag; i så fald kunne ministeren have nøjedes med at ændre vejledningen.

Eksempelvis er Socialdemokratiet helt enig med ministeren i, at det ikke bør kunne lade sig gøre at tvangsflytte en plejehjemsbeboer. Der har været et enkelt eksempel i dagspressen, men jeg tror helt bestemt, det var en enlig svale. Generelt er det fornuftige og menneskelige kommunalpolitikere, vi har her i landet.

Socialdemokratiet er særdeles positivt, dersom lovændringer medfører forenklinger og også medfører blot nogle af vore egne ønsker om forbedringer. Vore forventninger til dette lovforslag har været store på baggrund af ministerens megen tale om større indsats over for kontanthjælpsmodtagere og de allerfattigste i øvrigt. Dette bærer lovforslaget desværre intet som helst præg af.

Alt det gør, at Socialdemokratiet meget henstiller til ministeren at tage den lidt mere med ro, så vi kan få tid til en grundig gennemarbejdning af kontanthjælpsområdet i Det Sociale Udvalg med henblik på både justeringer, forenklinger og forbedringer. Dette forventer brugerne, såvel bistanndsmodtagerne som den administrerende myndighed i primærkommunerne.

Vel skete der en vis forenkling af loven ved overgangen til fasttakstprincippet pr. 1. juli i år, men hele bistanndsloven er fortsat et så stort og indviklet område, at en yderligere forenkling i sig selv er en stor forbedring.

De øvrige forbedringer, jeg efterlyser, kender ministeren udmærket fra tidligere behandlinger i Tinget og udvalget. For det første finder vi det urimeligt, at grundydelsen end ikke får samme regulering, som arbejdsmarkedets lønninger har fået. Vi finder det fortsat urimeligt, at man som kontanthjælpsmodtager bliver yderligere straffet efter 9 måneders hjælp ved at få en i forvejen lille grundydelse nedsat med omkring 300 kr. pr. måned. Stik imod hensigten med de nedsatte takster og i kontrast til socialministerens pæne ord bliver modtageren endnu mere indviklet i det sociale netværk; håbløsheden og den sociale nedtur understreges yderligere.

Vi mener også fortsat, at vi skal bibeholde kontanthjælpsmodtagernes tilknytning til arbejdsmarkedet ved bl.a. automatisk at få betalt kontingent til både fagforening og a-kasse. Alt for mange glider i dag ud af dette system til skade for sig selv og samfundet, fordi man som bistanndsmodtager er så økonomisk trængt, at der skal findes besparelser på budgettet.

Endelig håber vi, at man under udvalgsarbejdet vil se på nogle forhold i loven, som bl.a. blokerer for at motivere kontanthjælpsmodtagere til at tage f.eks. højskoleophold, at få børn anbragt på efterskole og at deltage i revalideringsuddannelser efter § 42.

Lad mig til slut sige, at der i det foreliggende forslag er et par ting, som ser ud som direkte forringelser af de samlede ydelser. Jeg håber ikke, det er tilfældet. Jeg tænker på børnetillæg og ændret overgrænse for samlet ydelse i nogle tilfælde. Jeg håber, vi får mere tid til et positivt samarbejde i Socialudvalget og med ministeren om dette forslag og i særdeleshed om vore ønsker til en god bistanndslov, når den nu alligevel skal revideres.

Karen Højte Jensen (KF):

Med dette lovforslag rettes der op på en række områder, som vi ikke fik klaret i forbindelse med den seneste ændring af bistanndsloven. Det er naturligvis rimeligt, at der ikke udbetales børnetillæg til en familie, hvis barn er anbragt uden for hjemmet, og i tilfælde, hvor barnet er økonomisk selvhjulpent; når man ingen forsørgerbyrde har, skal man selvfølgelig heller ikke modtage tillæg.

Vi er tilfredse med, at det med lovforslaget sikres, at ydelser fra sociale fonde og lign. ikke modregnes i kontanthjælpen, ligesom lignende ydelser og visse erstatninger holdes uden for formueopgørelsen.

Herudover skærpes muligheden for at modregne værdien af kost under midlertidigt sygehusophold; det er jo en sag, der dukkede op i valgkampen og på en fuldstændig fordrejet måde. Jeg vil gerne understrege, at der alene har været tale om ikke at udbetale kompensation for en udgift, der reelt ikke har eksisteret. Ingen kontanthjælpsmodtager har nogen sinde haft penge med på sygehuset, og ingen har modtaget penge. Det er så i øvrigt en årtier gammel regel, der nu ændres – en regel, som langtfra alle kommuner har benyttet.

[Karen Højte Jensen]

For fremtiden vil det bero på en individuel vurdering, om der foretages fradrag i tilfælde, hvor sygehusophold strækker sig ud over $\frac{1}{2}$ år.

Vi finder det også positivt, at det nu forhindres, at beboere på plejehjem og i beskyttede boliger flyttes imod deres eget ønske, for netop boligen er helt afgørende for de ældres tryghed.

Jeg tror, at det næste spørgsmål, vi må se på, er, om der er for mange, der fastholdes i en passiv rolle i vores bistannds-system, fordi det at gå i arbejde betyder en økonomisk nedgang. Jeg tror, at det på længere sigt er en uholdbar situation. Vi har fået en række eksempler fremført, og jeg mener, det er nødvendigt, at vi efter nogle måneder vurderer det reelle i disse eksempler og så tager dem op til overvejelse.

Det foreliggende lovforslag vil vi gerne arbejde for kommer hurtigt igennem Folketingets Socialudvalg.

Agerschou (SF):

Fra SFs side vil vi gemme den store kontanthjælpsdebat til en senere lejlighed og blot forsøge at forholde os til de spørgsmål, der er omtalt i det forslag om ændring af kontanthjælp, ministeren her har fremsat.

Først en bemærkning til det forslag, der betyder, at plejehjemsbeboere nu ikke længere kan tvangsforflyttes. Vi synes egentlig, det er utroligt, at en lovgivning på det område er nødvendig, at man i det kommunale system overhovedet kan fostre den idé, at ældre mennesker på plejehjem er nogle, man bare kan flytte rundt med, på samme måde som man flytter rundt med legoklodser, men det er det, der er sket, og på den baggrund er vi enige i lovændringen, men vil i udvalget undersøge, om lejelovens opsigelsesgrunde nu også fuldt ud tilgodeser plejehjemsbeboeres situation.

Dernæst nogle bemærkninger om lovforslagets øvrige indhold. Der skal efter lovforslaget nu ikke længere ske fradrag for værdien af kost, når en kontanthjælpsmodtager er indlagt. Både i fremsættelsestalen og i bemærkningerne til lovforslaget er der en eller anden, muligvis ministeren, der gør meget ud af at understrege, at det er en mangeårig kommunal praksis, man nu er i gang med at ændre.

Det er en sandhed med modifikationer. Rent faktisk var der mange kommuner, der før 1. juli 1987 ikke inddrog værdien af kost under hospitalsindlæggelse i kontanthjælpsberegningen,

men som følge af Socialministeriets vejledning gav sig til at ændre praksis, og vi kan kun betragte den vejledning som en opfordring fra Socialministeriet til at foretage det pågældende fradrag.

Et andet problem er at finde ud af, hvad det egentlig var, Folketinget fik indført med de faste kontanthjælpsydelse, der trådte i kraft den 1. juli 1987. Før 1. juli 1987 kunne værdien af kost, f.eks. under et hospitalsophold, indgå som element i den trangsbestemte udmåling af kontanthjælpen.

Men vi har ikke en trangsbestemt udmåling længere, vi har en takstbestemt udmåling, og det mener jeg ikke er gået op for hverken socialministeren eller Socialministeriets embedsmænd. Man hænger stadig fast i dyndet fra den tidligere lovgivning, og det er bl.a. derfor, vi får problemerne i forbindelse med fradrag under hospitalsindlæggelse. Hvis man i Socialministeriet stadig hænger fast i det dynd, åbner man efter vores opfattelse for megen kreativitet i kommunerne med hensyn til fradrag for forskellige ting, og det betyder, at retsgrundlaget med hensyn til takstbestemt kontanthjælp efter vores opfattelse skrider.

Vi mener, at man under udvalgsarbejdet skal have fundet ud af, hvad det er, Folketinget har vedtaget, og når vi har fundet ud af det, skal vi overbevise Socialministeriets embedsmænd om, hvad det er, Folketinget har vedtaget. Hvis det lykkes for os, er meget nået.

Dernæst er der et forslag om, at der ikke længere skal ydes børnetillæg, hvis et barn er anbragt uden for hjemmet. Der har vi efter vores opfattelse den samme misere. Igen giver man sig til at lade, som om der er tale om en trangsbestemt udmåling, men det er det altså ikke, hvis vi i SF overhovedet har været i stand til at følge med i, hvad der foregik i Folketinget.

Det er egentlig underligt, man kommer med dette forslag, når vi tænker på den debat, der har været om de mange anbringelser af børn og unge uden for eget hjem. Formålet med enhver anbringelse er i øjeblikket en hjemgivelse, og det betyder naturligvis, at den pågældende familie har udgifter, selv om barnet eller børnene er anbragt.

Den pågældende passus ville også skabe et problem med hensyn til de børn, der går på kostskoler eller efterskoler med støtte fra den sociale sektor. De er nu inde under anbringel-

[Agerschou]

sesparagrafferne, og det var de ikke tidligere. Vi har et eksempel fra Sønderjylland, som er omtalt i Jydske Tidende i søndags, hvor en familie, en enlig forsørger, får et tilskud fra kommunen på 18.818 kr. til efterskoleophold, men hvor den pågældende kommune fradrager 22.706 kr.

Jeg kan se på formanden, at min taletid er udløbet, og da det er lidt svære sager, er jeg nødt til at vende tilbage senere med det, jeg vil have sagt.

Winther (V):

Da Venstres ordfører i denne sag, hr. Henrik Toft, ikke er til stede, vil jeg gerne sige følgende:

Venstre synes, det er et godt lovforslag, socialministeren har fremsat. Det er ofte sådan, at der viser sig utilsigtede følger, når bestående lovgivning ændres, og så har vi en forpligtelse til at rette de skævheder, der er kommet.

Vi har fået nævnt eksempler på kontanthjælpsmodtagere, der får meget store beløb udbetalt, selv om de ikke har skullet opfylde deres forsørgelsespligt over for børnene. Derfor vil det være rigtigt at gennemføre den foreslåede ændring af § 37, stk. 4. Herved opnås nemlig, at der ikke udbetales børnetillæg, når børn er bragt uden for hjemmet efter bistanndsloven.

Ligeledes lovfæstes det, at der ikke betales for besparelse af indtægter, der er tre gange højere end normalbidraget. Undtagelsen med hensyn til efterskoleophold og ophold på observationsskoler finder vi også rimelig.

Spørgsmålet om betaling for kost på sygehuse undergik en meget omfattende debat og analyse under valgkampen. Venstre finder det ikke særlig rimeligt, at bistanndsmodtagere selv skal betale for kosten på sygehuse. Dog finder vi, det er rimeligt at foretage en konkret vurdering efter 6 måneders sygehusophold som foreslået.

Sideløbende med skatteministerens lovforslag om udbetalinger fra visse sociale fonde klargøres det gennem dette lovforslags ændring af § 38 ved indsættelse af et nyt stk. 4, at der ikke skal ske fradrag i kontanthjælpen for ydelser fra sociale fonde og stiftelser, foreninger m.v., når de er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, litra z.

Venstre kan ligeledes tiltræde, at der ses bort fra en kontanthjælpsmodtagers formueforhold,

når der sker udbetaling af erstatninger fra de nævnte fonde.

Venstre er meget tilfreds med, at det nu foreslås lovfæstet, at krav om fraflytning af plejehjemsboliger og beskyttede boliger kun kan ske efter lejelovens almindelige regler.

Venstre kan med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til en hurtig udvalgsbehandling.

Aase Olesen (RV):

Jeg kan på Det Radikale Venstres vegne give ministeren tilsagn om, at vi vil arbejde positivt med det foreliggende lovforslag. Det indeholder en række præciseringer, som der åbenbart har været behov for, og jeg vil give Socialdemokratiets ordfører ret i, at vi nu skal give os god tid til at vurdere det i udvalget. Der er vel ikke så forfærdelig mange af forslagene, som haster meget, men det er dog vigtigt at få disse præciseringer igennem.

Jeg tror til gengæld, at det er meget vigtigt, som hr. Agerschou bl.a. sagde, at vi finder ud af med os selv og hinanden, hvad det var, vi vedtog til ikrafttræden 1. juli. Jeg må dog sige, at jeg ikke er i tvivl om, at vi har forladt transprincippet og skønsprincippet og er gået over til retsbestemte ydelser.

Det har vi måske lagt mere i, end ministeriet har gjort, men for os er der altså overhovedet ikke nogen tvivl om, at man, når vi er gået over til retsbestemte ydelser, ikke kan få reduceret en retsbestemt ydelse, fordi man bliver indlagt på et hospital og derved får gratis kost. Når jeg bliver indlagt på et hospital, skal jeg jo ikke betale noget som helst.

I praksis betyder den ordening, vi nu har fået lavet, åbenbart, at en bistanndsklient kommer til at betale gennem en reduktion af bistanndshjælpen.

Det er ikke og har aldrig været meningen, og jeg mener, det må slås fast med syvtommersøm, at det er noget, vi ikke kan have, og jeg mener oven i købet, at loven bør have tilbagevirkende kraft fra 1. juli. Den reduktion, der er sket, er ikke rimelig.

Jeg har været tilbage i vores gamle bilag, spørgsmål og svar, og ministeren har også været så venlig at forsyne os i udvalget med baggrunden for disse bestemmelser og for den vejledning, der er lavet. Der står klart i disse besvarelser, at man kan reducere for lønlignende

[Aase Olesen]

tilskud, dvs. kost og logi, hvor de indgår som erstatning for løn. Men det er der jo ikke tale om, når man bliver indlagt på hospitalet, og derfor kom det ærlig talt noget bag på os, da det gik op for os, at nogle bliver trukket. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det også gælder mennesker på alkoholbehandlingsinstitutioner og lignende steder.

Vi bliver i udvalget også nødt til at se på de problemer, der er opstået i forbindelse med kontanthjælpsmodtagere, der får bevilget et højskoleophold. Jeg har forstået på ministeren, at hun er parat til at overveje et ændringsforslag, så vi ikke løber ind i den problemstilling, man åbenbart er løbet ind i i visse kommuner, at kontanthjælpsmodtagere, der har fået bevilget et højskoleophold, på grund af reduktionen af kontanthjælpen må opgive at deltage i højskoleundervisningen.

Jeg mener altså, der er en hel del ting, vi er nødt til at se på her, og jeg er i øvrigt enig med SFs ordfører i, at det egentlig er for dårligt, at det skal være nødvendigt at lovgive mod tvangsforflyttelse af plejehjemsbeboere. Vi har jo vedtaget, at et plejehjem er en pensionists egenbolig og som sådan i princippet må være omfattet af lejelovgivningen og beboeren således ikke kan opsiges. Det er egentlig beskæmmende, at vi er nødt til at lovgive for det, men det er vi åbenbart, og det må vi så gøre.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg tror næppe, der er noget område herinde, der er blevet så meget diskuteret, som bistandsloven er. Man retter da også hele tiden i den, og det gør man på grundlag af de tilbagemeldinger, man får om praksis ude i kommunerne. I mange tilfælde har spørgsmålet om praksis været oppe i pressen. Det er det meget ofte i aviserne, og Søndagsavisen i tv har haft mange eksempler på, hvordan loven bliver forvaltet. For så ikke udelukkende at læne sig hertil foretager man i Socialministeriet en grundig undersøgelse af de pågældendes forhold, og så viser det sig, som det er med dette lovforslag, at der er en række områder, der skal rettes på.

Hvad angår de fem områder, der er nævnt her, har nogle af dem jo været mere omdiskuteret end andre; det gælder specielt det, som fru Aase Olesen var inde på vedrørende kontanthjælpen. Der er kommet nogle svar i udvalget på, hvordan det nu kunne lade sig gøre. Tanken

fra kommunernes side har vel været, at bistandshjælpen på daværende tidspunkt blev udmeldt til faste udgifter og til kost, og man har vel ikke ment, at folk skulle have kosten to gange. Men nu er den sag jo begravet.

Det, vi så gør, er, at vi siger: Hvis man skal ligge på hospitalet mere end et halvt år, og hvis man er enlig osv., så foretager man et skøn, fordi der er spørgsmålet om, hvad der reelt er besparet, hvis man har en større familie.

Det er naturligt, at der ikke ydes børnetillæg til et barn, der er anbragt uden for hjemmet, for så skal man jo ikke have til barnets forsørgelse.

Ligeledes er den foreslåede bestemmelse med hensyn til revalidender og de første 5 børn meget klar, fordi vi dér har 90 pct.s ordningen.

Endelig er der spørgsmålet om uddelinger fra fonde, som har været utrolig meget fremme, og det er der ikke noget at sige til. Der er mange af os herinde, der har den glæde at kunne sende folk, der virkelig har brug for det, til forskellige hjælpeorganisationer, og det er ikke rimeligt, at deres penge skal modregnes i bistandshjælpen, for så er det egentlig ikke nogen hjælp. F.eks. møder vi op til jul – det gør vi snart alle sammen – problemet med at få det til at løbe rundt.

Så er der beboere på plejehjem. Det blev sagt, at plejehjemmet er deres hjem, men hvis man går ud og ser på plejehjemmene, så ligner de fleste af dem altså ikke beboernes eget hjem, for på de fleste lange gange står dørene åbne ind til værelserne, så man kan holde øje med dem, der bor der, og det gør de altså ikke hjemme hos mig.

Jeg synes, det er fint, at vi får rettet op på de små problemer, der er her. Jeg ser også gerne, at man tager hele diskussionen om en revision på et senere tidspunkt. Ikke nu, for disse små rettelser kan jeg ikke se skulle tage så lang tid i udvalget. De må gå hurtigt igennem.

Jane Oksen (FP):

Den bistandslov, vi har i dag, er efter Fremskridtspartiets mening ikke særlig god, og den blev bestemt ikke bedre, da vi den 1. juli i år fik faste ydelser eller det såkaldte retsprincip, som jo ikke engang er retfærdigt.

Det er sikkert ikke sidste gang, man skal til at lappe på den nuværende bistandslov, og de mange skønne intentioner om, at den skulle være udgiftsneutral, når vi gik over til faste ydelser, er jo slet ikke opfyldt, da vi ser øgede bevillinger til kontanthjælp også for næste år.

[Jane Oksen]

Men uanset om loven er et makværk, så er det selvfølgelig positivt, at man forsøger at rette lidt på den.

Vi er da helt enige i, at børn, der er anbragt uden for hjemmet eller selv har indtægter, skal der selvfølgelig ikke gives børnetillæg til. Det er formentlig nogle minimale beløb, der kan spares her, men o.k., vi er da enige i princippet.

Det foreslås, at ydelser fra fonde og lignende skal være skattefrie. Det er jo meget svært at kontrollere, om folk overhovedet får de ydelser udbetalt, så det kan vi også støtte.

Det bør ikke koste noget at ligge på sygehus, det er vi i Fremskridtspartiet enige i, og når det gælder mad, er det jo oftest speciel kost, der er et led i behandlingen, og selvfølgelig skal der ikke betales for det. Man kunne jo så begynde at diskutere, hvad der næste gang skulle ske fra drag for. Folk får jo vasket deres tøj på sygehuset; skulle det også koste penge? Folk får også gratis medicin på sygehuse, uanset om de har medicinkort eller ej; så kunne man også begynde at spekulere på, om der skulle betales for den udleverede medicin. Det er et administrativt meget vanskeligt område, men vi bør hele vejen rundt se på, hvilke ydelser der gives på sygehuse. Det vil jeg gerne have op i udvalget.

De såkaldte tvangsflytninger af ældre er meget kritisable, altså det, der har fundet sted i enkelte tilfælde, men man må trods alt i dag have tillid til, at det sociale udvalg også kan skønne rigtigt. Og der kan jo være tilfælde, hvor den enkelte ældre er i en så dårlig psykisk eller fysisk tilstand, at en flytning er absolut nødvendig, og så bør den selvfølgelig også kunne finde sted. En ældre kan jo være til meget stor gene for de øvrige beboere.

Det er vigtigt, at afgørelserne også træffes i samråd med de pårørende, især hvis den ældre ikke selv er i stand til at afgøre, hvad der er bedst for vedkommende. Men det er klart, at man fra kommunal side skal have lov at nedlægge de plejehjem, der ikke er brug for, og det indgår da også i forslaget.

Vi har, som jeg sagde i starten, en bistandslov, der er så god, at den afholder folk fra at arbejde. Den appellerer ikke til, at unge kommer i gang. Den skaber førtidspensionister. Der er bestemt meget, der skal ses på. Jeg synes, det ville være meget positivt, om vi i udvalget arbejdede videre med det begreb, der hedder fa-

ste ydelser, så vi fik nogle flere eksempler på, hvad der egentlig sker. Hvorfor er det mere attraktivt at få bistandshjælp, end det er at gå på arbejde? Det er i hvert tilfælde et system, vi snarest bør afskaffe.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg ved godt, at Fremskridtspartiet havde ganske få medlemmer i sidste folketingssamling, og derfor er der måske ikke noget at sige til, at fru Jane Oksen ikke er orienteret om, hvad de nye kontanthjælpsregler går ud på.

Jeg skal ikke begive mig ind i en lang debat med fru Jane Oksen om det, men jeg vil dog gerne af hensyn til den følgende diskussion og den diskussion, vi skal have i udvalget, anholde én bemærkning, nemlig at det skulle være sagt, at de nye kontanthjælpsregler skulle være udgiftsneutrale. Hvor har fru Jane Oksen det fra? Jeg må altså desværre sige, at kandidatinformationen i Fremskridtspartiet ikke fungerer.

Der er helt klart tale om, at et stort flertal herinde i Folketinget ønskede at forbedre kontanthjælpen. Reglerne blev ganske vist kun vedtaget med et lille flertal, fordi store grupper herinde ønskede endnu bedre regler. Men der var tale om en klar forbedring. Man har formentlig ikke ramt det nøjagtige tal, men denne forbedring, som man vedtog, skulle gå til børnefamilier; det står vi, der har stemt for de nye kontanthjælpsregler, inde for.

Man skal ikke stå her og sige, at nu er det altså ikke blevet så udgiftsneutralt, som man havde ment. Det er noget sludder.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Jeg har ikke fulgt de sidste forhandlinger her i Folketinget, men jeg kan sige så meget, at jeg har tidligere siddet i en kommunalbestyrelse. Vi har i Sammenslutningen af Sociale Udvalg arbejdet med forsøgsordningen, dengang den var i gang, og der står i de udtalelser, der kom i forbindelse med forsøgsordningerne ude i kommunerne, at hensigten var, at det skulle være udgiftsneutralt.

At man så på et senere tidspunkt har frafaldet det herinde i Folketinget, ser jeg som et udtryk for, at de oprindelige intentioner om, at det skulle være udgiftsneutralt, ikke er over-

[Jane Oksen]

holdt. Men man har altså alligevel stemt for det herinde. Det er selvfølgelig op til Folketinget at gøre det, men jeg har jo lov til at udtrykke min forbavselse over, at man ikke fulgte det op lidt tidligere.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg bliver nødt til at sige, at det ikke er Sammenslutningen af Sociale Udvalg, som laver landets love.

Der findes ikke ret mange love herinde, som er så gennemprøvede som denne her. Hvor har man tidligere eksempler på, at man laver en lang forsøgsperiode for at finde ud af, hvordan lovene skal se ud? Jeg kender ikke ret mange eksempler. Som regel laver vi love uden at have afprøvet dem først.

Her var der tale om, at vi fik en periode – oven i købet en forlænget periode – med forsøg. Så fik vi en række tilbagemeldinger her til Folketinget, bl.a. fra Sammenslutningen af Sociale Udvalg, samt selvfølgelig fra alle mulige kommunalbestyrelser og socialudvalgsmedlemmer. En af de ting, en masse mennesker fortalte os, var: Vi kan ikke leve med dette med »det hidtidige levestandard«. Det er ikke en rimelig ydelse at give folk. Derfor fik vi flertal for at ændre den regel.

At sige, at Folketinget ikke har fulgt de oprindelige intentioner, er altså noget vrøvl. Der lå et lovforslag; der er kommet nogle ændringsforslag; de har været genstand for almindelig afstemning herinde. Jeg vil ikke sige, at vi ikke i fremtiden kommer til at justere disse regler – det kan meget vel være – men vi skal altså lige passe på ikke at lave historieforfalskning.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Det kan godt være, at fru Aase Olesen misforstod mig. Jeg sagde ikke, det var Sammenslutningen af Sociale Udvalg, der havde påtalt det. Det står udtrykkelig i forslaget til forsøgsordning, at man skønner, at ordningen bliver udgiftsneutral, så det er altså herinde i Folketinget, det oprindeligt er opstået, og der er ikke noget med, at jeg vil drage andre instanser ind i det. Jeg må henholde mig til, hvad der stod i forsøgsordningen.

At vi så har fået de faste ydelser nu, og at det har vist sig, at de blev dyrere, end man regnede med, det burde fru Aase Olesen da også indse. Hun vil måske ikke give mig ret i, at de udtalelser, vi har set i dagspressen om, at man kan få mere i bistansthjælp, end man kan få ved at arbejde, er rigtige. Hvis ikke man finder, at det er forkert, så er der altså et eller andet galt i systemet.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Hvis fru Jane Oksen vil gøre sig den ulejlighed at læse de debatter, der var ved første, anden og tredje behandling af denne her sag, så vil hun vide, at det blev påpeget indtil flere gange – bl.a. over for Socialdemokratiet – at vi allerede med de eksisterende regler havde problemer med, at når vi skulle have folk i arbejde, så gik de ned i indkomst. Det gjaldt før, og det gælder efter de nye regler. Det har Folketingets flertal vedtaget med åbne øjne.

Det andet er, at man altså ikke skal tro alt, hvad der står i aviserne, og jeg vil godt henvise til, hvad den socialdemokratiske rådmand i Århus hr. Arbjerg Pedersen har sagt om disse skrivelser. Han har sagt: Skulle man nu ikke slå koldt vand i blodet og vente, indtil man så kommunernes regnskaber, inden man begynder i panik at lave om på reglerne.

Det synes jeg var et godt råd. Erfaringerne fra kontanthjælpforsøget i Århus var jo nemlig også, at det i starten så ud til at løbe løbsk, men da man kom til vejs ende, så så det egentlig meget fornuftigt ud. Jeg synes derfor ikke, at vi skal begynde at lave paniklovgivning her.

Agerschou (SF):

Nu sagde fru Jane Oksen, at det var en forudsætning for forsøgsordningen, at den var udgiftsneutral, og så vil jeg bare gøre fru Jane Oksen opmærksom på, at det ikke er forsøgsordningen, Folketinget har vedtaget som lov. Det er en ny ordning baseret på de erfaringer, man gjorde via forsøgene, men hvor vi med åbne øjne gik ind og ændrede de steder, hvor vi, et flertal, mente, at der burde ændres for at opnå de gevinster, man gerne ville have ved de ændrede kontanthjælpsydelse.

Jeg er enig med fru Aase Olesen i, at de avis-skrivelser, der har været om, at de faste kontanthjælpsydelse medfører voldsomme mer-

[Agerschou]

udgifter, er noget, man skal tage med et gran salt. Der er gået en 3-4 måneder nu, og der er ikke en sjæl, der ved, om det medfører flere merudgifter end først antaget, og hvis det endelig gør det, så må vi være interesseret i, hvad årsagerne er.

Jeg vil gerne pege på en mulig årsag. Det kunne jo være, at kommunerne før 1. juni 1987 havde anbragt kontanthjælpen på et lavere niveau, end man regnede med, og så er det naturligvis blevet dyrere end det, man havde beregnet sig frem til i Socialministeriet.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Fru Jane Oksen for en kort bemærkning, og så går vi tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Jeg skal ikke forlænge debatten, men jeg vil meget gerne have taget op i udvalget, i hvor mange tilfælde der egentlig er tale om, at folk kan få mere i bistandshjælp, end de kan få ved at arbejde, for helt klart har vi jo stigende udgifter på kontanthjælpsområdet. Jeg synes, det er noget, vi har pligt til at undersøge, og uanset om det var i forsøgsordningen, eller det er et lovforslag, eller hvor det har stået at det skulle være udgiftsneutralt, så synes jeg, det er meget forkert, at vi i disse sparetider rask væk bevilger flere og flere penge til kontanthjælp.

I Fremskridtspartiet har vi den holdning, at folk, der er i nød, virkelig skal hjælpes, og vi mener ikke, at folk er sådan en ensartet masse, der bare skal have den samme ydelse. Der er muligvis nogle, der får for lidt i dag, men så meget desto værre er det, at der også er mange, der får for meget, og det bør vi se på.

Kristian R. Kristensen (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side vil vi også gerne sige tak til socialministeren for dette forslag til justering af bistandsloven, så der kommer til at gælde en rimelig ordning for de berørte personer og familier.

Børnetillæg ydes til forældrene, så længe de har udgifterne til barnets forsørgelse. Det må så også være rimeligt, at børnetillægget bortfalder, hvis eller når det offentlige overtager de økonomiske forpligtelser for barnet efter bistandslovens regler, eller når barnet ved erhvervsarbejde er i stand til at klare sig selv.

Ved deltagelse i efterskoleophold er situationen en anden, idet det pålægger forældrene en udgift, og dér bør man kunne opretholde børnetillægget som en hjælp til at klare de økonomiske forpligtelser og til at skabe rimelige økonomiske vilkår for barnet på skolen.

Hvad angår reduktion af kontanthjælpen under indlæggelse på hospital, er det en rimelig ordning, at der ikke sker fradrag de første 6 måneder af et sygehusophold, også ud fra den betragtning, at økonomiske vanskeligheder kan være medvirkende til en forværring af sygdomstilstanden.

Beboerne på plejehjem og i beskyttede boliger skal være retsbeskyttede mod uønsket frflytning af deres bolig. Det er urimeligt at flytte rundt med ældre mennesker mod deres vilje og ønske. I nødvendige tilfælde som f.eks. ved nedrivning eller nedlæggelse og ved ombygning af plejehjem til plejeboliger må det i videst muligt omfang ske i samråd med de implicerede beboere. Det må sandsynliggøres over for dem, at det er en nødvendig disposition i kommunens udvikling og omstilling inden for ældreområdet og på længere sigt en forbedring af de ældres vilkår. Den bedste og mest menneskelige omstillingsproces opnås, når der er en forståelse og et samarbejde parterne imellem.

I Kristeligt Folkeparti er vi positivt indstillet over for enhver rimelig forbedring af de ældres vilkår, herunder også en mulighed for en forbedring af de ældres boligforhold. Derfor vil vi også gerne gå med ind i en positiv behandling af dette lovforslag.

Jørgen Tved (FK):

I bemærkningerne til dette forslag til ændring af bistandsloven står der i hvert tilfælde, at lovforslaget ventes ud fra en samlet betragtning at blive udgiftsmæssigt neutralt. Det er altså det, vi behandler nu, og det er måske her, vi har regeringen og socialministeren i en nødde-skal.

Det, der kendetegner lovforslaget, er måske mere det, der ikke står, end det, der står. Vi havde egentlig nogle forventninger om, at når man kom med et forslag til ændring af bistandsloven, så var der nogle forbedringer af de meget ringe kontantydelse, som man giver de mennesker, der må friste en kummerlig tilværelse på disse ydelser, at vi her fik lidt at vide om, hvordan man skal bevare de pågældendes tilknyt-

[Jørgen Tved]

ning til arbejdsmarkedet, hvordan man skal sørge for, at de kommer væk fra disse ydelser og kommer til at leve en nogenlunde anstændig tilværelse.

Det kan godt være, at vore forventninger var skruet lidt vel rigeligt op. Der står i hvert tilfælde ikke meget i lovforslaget om sådan nogle ting. Derimod står der, at man er indstillet på, at der skal indføres en eller anden form for betaling for hospitalsophold ad bagdøren, godt nok først efter 6 måneder, men her er vi i hvert tilfælde meget enige i det, fru Aase Olesen sagde. Vi vil under ingen omstændigheder være med til at gennemføre noget sådant. Vi kunne godt tænke os at spørge ministeren, om det, som her er foreslået for kontanthjælpsmodtagere, også på et eller andet tidspunkt bliver gældende for pensionister eller andre befolkningsgrupper. Kan man her komme i den situation, at folk, der lever på det allerlaveste trin af samfundsstigen, skal være de første, der delvis skal til at betale for et ophold på hospital?

Jeg kan godt forstå, at det var lidt uhyggeligt at opdage i sin tid, at kommuner trak af kontanthjælpen, og det har sikkert chokeret mange, at det ikke var så helt få kommuner, der brugte denne usmagelige praksis. Men vi vil godt advare mod, at vi her får slået fast gennem en lov, at når en kontanthjælpsmodtager har ligget på et hospital i 6 måneder, så skal man til at vurdere, om der nu kan trækkes af hjælpen for kost. Vi har en fornemmelse af, at der vil blive vurderet sådan, at det bliver en fast praksis, ja, man kan måske ligefrem forvente, at kommunerne vil udsende et internt cirkulære herom.

Så ser jeg i lovforslaget, at forældre, som har fået anbragt deres børn, ikke mere skal have børnetillægget, og vi vil da også godt advare imod, at man stryger den ydelse. Det kan være meget rimeligt, at der er en god kontakt mellem børn og forældre, også selv om børnene er anbragt. Det kan være en alvorlig belastning at opretholde denne kontakt, og der er ingen grund til, at forældrene ud fra nogle økonomiske motiver skal være tvunget til at afbryde kontakten. Derfor mener vi heller ikke, at der skal lovgives på dette område, sådan at man siger: Nu stryger vi bare de ydelser, der indtil nu har været på området.

Summa summarum for vores vedkomme-nde: Vi synes, det er et rigtig dårligt forslag, mi-

nisteren er kommet med. Det falder nøje i tråd med den nedskæringspolitik, som regeringen står for. Det har vi naturligvis også konstateret her igen, så vi tror heller ikke, at dette forslag vil være nogen som helst hjælp, tværtom, vi betragter det som et nedskæringsforslag.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil gerne starte med at takke hovedparten af ordførerne for, hvad jeg synes var en temmelig positiv modtagelse af forslaget.

Tag den med ro, fik jeg at vide af Socialdemokratiets ordfører, og det kunne jeg da godt give ret i, hvis det drejede sig om en reform af kontanthjælpsreglerne i bistandsloven. Det gør det nu ikke, men jeg var glad for de åbninger, der var med hensyn til, at vi i Socialudvalget – det gjaldt flere ordførere – nu skulle have nogle drøftelser om, hvad det er i bistandsloven, der blokerer for, at vi får folk ud af systemet. Jeg har naturligvis med interesse noteret mig forskellige socialdemokratiske ordføreres udtalelser på dette område. Det synes jeg lyder loven- de, og det ser jeg meget gerne at vi gør.

Om det er helt rimeligt at tage den med ro i forbindelse med de præciseringer i loven, som her er foreslået, ved jeg ikke, men det siger naturligvis sig selv, at Socialudvalget skal have den tid, Socialudvalget skal have til at behandle lovforslaget ordentligt. Det er da klart.

Men der er faktisk kun tale om præciseringer, og jeg skal ikke ødelægge den positive stemning, som blev slået an fra den socialdemokratiske ordførers side. Jeg kan dog måske undre mig en lille smule over, at der fra Socialdemokratiets side skal lyde et: tag den nu med ro, i forbindelse med modregningen af kontanthjælpen for folk, der var indlagt på sygehus, når jeg tænker på de ord, der blev benyttet i valgkampen fra andre – indrømmet: andre socialdemokratiske – ordførers side.

Men tag den med ro eller tag den ikke med ro, der er her tale om nogle mindre omfattende præciseringer, som jeg mener vi relativt udramatisk kunne gennemføre. Jeg vil imidlertid gerne medgive efter debatten i dag, at det kunne være interessant at få den principielle diskussion, som både hr. Agerschou og fru Aase Olesen rejste, nemlig spørgsmålet: hvad forstår vi egentlig ved trangsydelse og retsbestemt ydelse? Jeg synes nemlig, debatten i dag har afspjlet, at der godt kan være nogle forskellige

[Socialministeren]

opfattelser, som vi måske ikke har fået afdækket, og det synes jeg faktisk kunne være interessant at få gjort.

Grundydelsen dækker udgifter til kost. Det er formentlig på den baggrund, at kommuner i årevis, uanset om det var trangsbestemt eller retsbestemt, har følt, at det var rimeligt, at man ikke betalte for den samme ting to gange. Det kan diskuteres – nu har vi altså lavet dette lovforslag – og vi kan selvfølgelig få det uddybet under udvalgsbehandlingen.

Men det, jeg synes var et principielt spændende spørgsmål – jeg tror, det var fru Aase Olesen, der rejste det – er børnetillægget, som man kvalificerer sig til ved det, at man har børn. Skal det også udbetales, hvis man i realiteten ikke har børnene hjemme? Hr. Agerschou rejste også dette problem og nævnte spørgsmålet om, at man selvfølgelig hele tiden skulle arbejde på en hjemgivelse, og det er vi da ganske enige om.

Nu er det jo sådan, at bistanndsloven åbner mulighed for dels at undgå anbringelse uden for hjemmet og at give støtte til det, dels også at arbejde på hjemgivelse og dække nogle udgifter i forbindelse med dette, så det mener jeg nok er dækket ind. Men det er da et principielt spørgsmål, som jeg synes det kunne være interessant at få drøftet i udvalget: skal børnetillæg udbetales til forældre, som ikke har udgiften? Er det et retsprincip, eller er det et trangsprincip? Det synes jeg nok ville være interessant.

Så vil jeg gerne foranlediget af fru Aase Olesen bekræfte, at jeg i et samråd i Socialudvalget har givet udtryk for, at vi må se nærmere på spørgsmålet om højskoleophold og modregningen i kontanthjælpen. Vi er blevet opmærksom på, at nogle kommuner har meldt, at det kan betyde, at der ikke er så mange kontanthjælpsmodtagere som før, der kommer på højskole, og det har ikke været meningen; det kan jeg sige med det samme. Hvad der kunne tænkes at være et springbræt for disse folk, skal vi naturligvis ikke gøre sværere. Et højskoleophold er måske netop noget af det, der kunne få dem ud af systemet. Det ser jeg meget gerne at vi gør noget ved.

Fru Aase Olesen rejste også spørgsmålet om, hvilke andre institutioner der kunne være. Må jeg nævne som eksempler fødeklিনikker og andre til sygehusvæsenet knyttede behandlingsinstitutioner, rekonvalescenthjem og be-

handlingsinstitutioner for alkoholskadede. Også det kan vi naturligvis få nærmere belyst i udvalget.

Som sagt er der ikke tale om en stor kontanthjælpsreform med dette lovforslag. Vi har jo nu allerede haft en livlig debat foranlediget af Fremskridtspartiet på de oplysninger, der har været fremme om, at man i visse tilfælde kunne modtage mere i kontanthjælp, end man kunne forvente at få, hvis man gik over på lavtlønsområdet. Hertil må jeg sige, at det er jo ikke noget nyt. Det viste eksemplerne, vi havde fremme under udvalgsbehandlingen.

Omvendt må man sige, at hvis det viser sig, når vi nu får kigget nærmere på det i løbet af nogen tid, at det er et af de passiverende momenter, der er i denne lov, så vi ikke kan få folk ud af systemet, fordi de føler, at de mister penge, og at de er lidt til grin, hvis de tager det job, de får anvist, så skal vi naturligvis også se på det. Men jeg synes ikke, man skal fremstille det, som om man bare har valgfrihed med hensyn til, om man nu vil have kontanthjælp eller man hellere vil have et job. Så nemt tror jeg ikke det er. Man modtager som bekendt kun kontanthjælp, hvis man står til rådighed for arbejdsmarkedet og ikke kan få et job.

Jeg takker for en relativt positiv modtagelse og håber, at vi dog relativt hurtigt kan få disse mindre præciseringer, som der dog ikke desto mindre har været voldsom debat over i nogle perioder, nogenlunde hurtigt igennem Socialudvalget og Folketinget.

Graversen (S):

Når jeg opfordrede ministeren til at tage det lidt med ro, var det netop med henblik på at få rigelig tid i udvalget til en virkelig kulegravning af hele bistanndsloven med henblik på eventuelle forenklinger, også helst nogle forbedringer, som jeg har gjort opmærksom på. Det var ikke med henvisning til de verserende sager, der har været i dagbladene om, at man fra kommunernes side modregnede kost for bistanndsmodtagere under ophold på hospitaler. Det var heller ikke med henvisning til tvangsforflyttelse af plejehjemsbeboere; jeg tror nemlig ikke, de problemer har været særlig store, undskyld jeg siger det.

Hvis vi skulle lovgive her i Tinget om hver en sag, der blev rejst, tror jeg nok, vi ville få travlt. Man skal også have en vis tillid til det kommu-

[Graversen]

nale selvstyre, og jeg tror selv, at vi har en så vågen presse, at pressen i de lokale områder nok skal tage sig af de kommunalpolitikere, som i givet fald kunne finde på f.eks. at tvangsflytte en plejehjemsbeboer.

Agerschou (SF):

Den daværende formand afbrød mig under mit første indlæg på grund af taletidsreglerne, så jeg synes lige, jeg kort vil fortsætte det.

Jeg vil starte med at spørge socialministeren, om hun er klar over, at der faktisk er et flertal her i Folketinget, der mener, at kost ved indlæggelse på hospital ikke skulle inddrages i forbindelse med de nye kontanthjælpsbestemmelser. Det er der faktisk et flertal der mener, og det betyder naturligvis, at fru Aase Olesen mener, at den pågældende lov – når hun nu mener, der skal en lovændring til – skal have tilbagevirkende kraft. Socialdemokratiet har ikke udtalt sig om spørgsmålet, men jeg går ud fra, at Socialdemokratiet er enig med os – der bliver vinket. Nå, det var ikke noget vink, men jeg regner med, at den socialdemokratiske ordfører vil være enig.

Så er vi i SF enig med Fælles Kurs i, at der ikke er nogen grund til at inddrage kostværdien efter de 6 måneder på hospitalet. Vi kan oven i købet se i bemærkningerne, at det skal foregå efter en konkret vurdering, og det vil sige, at så indfører man igen en ny skønsbestemmelse i bistanndsloven.

Vi er også enige med Fælles Kurs i, hvad jeg var i gang med at sige under mit første indlæg, at vi mener, at børnetillægget ikke skal inddrages under et barns anbringelse uden for eget hjem. Vi mener faktisk, at det er et destruktivt forslag, fordi vi forudsér, at der er nogle familier, der vil modsætte sig anbringelse i en kortere periode af deres børn, fordi deres levestandard derved bliver forringet. Vi mener faktisk, at der er adskillige tilfælde, hvor et barns anbringelse uden for eget hjem i en kortere periode er gavnligt både for barnet og for den pågældende familie.

Hvis det forslag bliver vedtaget, er vi i den specielle situation, at der faktisk også er en paragraf i bistanndsloven, der giver mulighed for, at en kommune yder økonomisk hjælp for at fremme en hjemgivelse. Det mener vi er paradoksalt: at man med den ene hånd agter at inddrage børnetillægget, og så kan kommunerne

bagefter efter en skønsmæssig vurdering give præcis det samme beløb efter en anden paragraf. Jeg vil gerne spørge socialministeren, om det ikke er korrekt, at man ifølge boligstøtteloven har mulighed for at regne børn med ved beregningen af boligstøtten, selv om de midlertidigt opholder sig uden for eget hjem.

(Kort bemærkning).

Graversen (S):

Bare for lige at præcisere med hensyn til kommunernes modregning af kost for ophold på sygehuse: det er klart, at Socialdemokratiet naturligvis er imod det. Det tror jeg ikke vi behøver at sige. Vi vil også gerne være med til at tilbageregne. Det, jeg prøvede at sige, var, at jeg ikke tror, det var et så stort problem, før socialministeren kom med sin nye vejledning. Jeg ved, at i de kommuner, jeg har spurgt, har det kun været under meget langvarige ophold, at man har taget det op.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Hr. Agerschous spørgsmål om boligydelsen kan jeg ikke umiddelbart svare på. Jeg håber, vi kan få det opklaret i udvalget.

Jeg vil sige til den socialdemokratiske ordfører, også fordi det vist også tidligere blev rejst af hr. Agerschou, at jeg ikke er helt enig i, at det var, fordi socialministeren engang her i foråret har sendt en vejledning ud, at kommunerne pludselig kom i tanker om at modregne de såkaldte 43 kr. Den undersøgelse, vi iværksatte, viser, at det ikke er rigtigt. Der var adskillige, herunder også meget store kommuner, der, så længe gamle folk på egnen kunne huske det, havde modregnet disse penge – både 10 og 20 år tilbage. Da man var nået til 1965, sagde vi: Så behøvede de såmænd ikke at undersøge det længere tilbage.

Jeg skal gerne, hvis udvalget ikke har fået undersøgelsen, stille den til rådighed, men lad være med at køre det over i, at nu var det socialministerens vejledning engang her i foråret, der fik kommunerne indpodet denne smagløse idé, eller hvordan man vil karakterisere det. Det passer altså ikke, og undersøgelsen viser, at det var årelang praksis i en lang række kommuner. Det har vi så taget ad notam, og det ændrer vi nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension og lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v. (personskatteloven).

Af Birthe Hansen (SF) m.fl.

(Fremsat 11/11 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Forslaget fra SF udmærker sig, synes jeg, ved 2 ting: Det er ret enkelt, og det er ret dyrt. Det vil give folkepensionister med pensionstillæg 4.800 kr. mere om året og samtidig gennem ændringen af skattelovgivningen sørge for, at forhøjelsen ikke bliver beskattet. Udgifterne anslås til 2 mia. kr. om året, og det skal nok passe, at det i givet fald bliver på det niveau.

Også i bemærkningerne har forslagsstillerne været prisværdigt kortfattede. De skriver blot, at de ønsker, at den del af folkepensionisterne, der får udbetalt fuldt pensionstillæg, får en forhøjelse på 400 kr. om måneden. De skriver ikke så meget om, hvorfor de er landet på 400 kr. om måneden, eller hvorfor det skal ske nu, men jeg går ud fra, at det er en konsekvens og en opfølgning af velstandsreguleringen fra foråret, hvor SF gav udtryk for, at man syntes, forhøjelsen var for beskeden.

Regeringen og jeg ville såmænd også godt være med til at give pensionisterne mere, men jeg behøver vel næppe sige, at vi ikke finder, at de økonomiske rammer i øjeblikket er til at håndtere med en sådan forhøjelse. I forbindelse med velstandsreguleringen beregnede vi, at

pensionisterne med dyrtidsportioner, hvoraf de to allerede er udløst, vil få næsten 4 mia. kr. i de næste to år, ved samspilsløsningen yderligere knap 2 mia. kr., så det er altså ikke, fordi der ikke er givet penge, endda temmelig mange penge, til pensionisterne.

Alligevel mener forslagsstillerne, at der skal 2 mia. kr. oveni. Nu er det ikke alle pensionister, der skal have dem. Førtidspensionisterne skal f.eks., så vidt jeg kan se, ikke have noget efter forslaget, og det er dog et interessant nyt princip, men det skal jeg så i øvrigt ikke blande mig i, da det jo ikke er mit forslag.

Der er i øvrigt også i dette forslag noget, der er på kant med den nylig vedtagne samspilsløsning, ikke fordi en forhøjelse af pensionstillægget ikke kan foregå inden for den systematik, der er lagt op til, nemlig at tillæggene skal aftrappes i forlængelse af hinanden, men snarere fordi en forøgelse af de indtægtsafhængige dele af pensionen, og hertil hører pensionstillægget, i sig selv vil øge mulighederne for samspilsproblemer i forhold til de indtægter, man kan have ved siden af pensionen, før ydelserne reduceres. Skulle det have været et mere samspilsværdigt forslag – men det er måske ikke tilsigtet – skulle forhøjelsen have været givet på grundbeløbet.

Men bortset fra de tekniske mangler ved forslaget mener jeg og regeringen ikke, at de økonomiske rammer giver plads til en forbedring i denne størrelsesorden og slet ikke på baggrund af de forhøjelser, pensionisterne rent faktisk har fået tidligere i år.

Regeringen må derfor afvise lovforslaget.

Erik B. Smith (S):

Man kunne formentlig starte med at slå fast, at der er et flertal i Folketinget, der har ytret sig til fordel for forbedring af pensionerne, men så må man også konstatere, at enigheden måske er ophørt, for vi har Fælles Kurs med dets overordentlig, jeg havde nær sagt ekstravagante forslag, ikke sandt, og foreløbig nu SF med det laveste, 2 mia. kr. i forbedringer, dog alene til folkepensionisterne; sådan har jeg også læst forslaget.

Vi kan i Socialdemokratiet godt se, at det er rigtigt, at man først og fremmest bør imødekomme de pensionister, der ikke har andre indtægter. Det har man så valgt at gøre i SF's forslag ved at hæve pensionstillægget. Vi må alli-